

ESITERI TA KO KITABU **Kitabu faamucogo**

Esiteri ta ko kitabu sebebaga be se ka ke Yahudiya do ye min tun siginin be Peresi jamana ra.

Esiteri ta kow be ke wagati min na, o y'a soro masaceba Serisesi tun be fanga ra Peresi jamana ra; o y'a soro Yahudiya dow tun sekora ka na Izirayeli jamana ra ka ban, ka na Alabatosoba lori damina. Nka Yahudiya caman belen tun be Peresi jamana ra yi. Esiteri tun ye o Yahudiyaw do ta denmuso le ye, nka a face ni a bamuso tun sara, k'a to a belence fe, min ye Maridose ye.

Yahudiyaw tun menna o jamana ra yi, nka o bee n'a ta, o tun ma o ta Ala batori dabra; o tun be Ala ta sariyaw sira tagama, o fana tun te son ka ala were, walama fen were bato.

Peresi masaceba nana a muso furu sa, ka Esiteri furu siri. Haman min tun ye jamana namogoba do ye, ale tun b'a fe ka Yahudiyaw halaki Peresi jamana bee konso, nka Esiteri ni a belence Maridose kera sababu ye ka o ta mogow kisi. Ala ka koba min ke Yahudiyaw ye o wagati ra, Yahudiyaw be o janagbe ke hali bi, ka o hakiri jigi o kow ra; o kera Purimi ta janagbe ye.

Hali ni Ala togso ma fo nin kitabu konso, an be a ta baara ye a ta mogow ce ra. O juguw wurira o kama tuma min na, o ka Ala daari minke, Ala ka o bosu.

Maridose ka kuma min fɔ Esiteri ye, o kuma b'a yira ko Ala be a ta baara ke a wagati ra. A ko Esiteri ma ko: «Jɔn le k'a lɔn ni ele ma masamusoya sɔrɔ nin wagati yere le kosɔn?» (4.14).

Kitabu kɔnɔkɔw

Esiteri kera masamusɔ ye cogo min na (1-2)

Haman ka jɛn min siri Yahudiyaw kama (3-5)

Masace bɔra Haman ta janfa kɔrɔ ma (6-7)

Yahudiyaw sera o juguw ra (8-10)

Masace Serisesi ta janagbeba

¹ Nin kow kera Serisesi ta wagati le ra. O Serisesi tɔgɔ min tun be fanga ra mara keme ni mugan ni wolonfla kunna, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fɔ Etiyopi jamana ra. ² O wagati ra, Serisesi sigira masaya ra a ta jamana duguba kɔnɔ, min ye Suzi dugu ye. ³ A ta masaya san sabanan na a ka janagbeba dɔ laben a ta kuntigiw ni a ta jamana jamɔgɔw ye. Peresikaw ni Medikaw ta kerekuntigiw fana tun be ni a ye, ani jamanatigiw ni jamana jamɔgɔw. ⁴ A ka o ke janko k'a ta naforotigiya ni a ta masaya bonya yira, k'a ta fanga nɔɔrɔ ni a ta bonyaba yira mɔgɔw ra. O ka o janagbe ke ka mɛɛn, ka se fɔ karo wɔɔrɔ.

⁵ O teredaw dafara tuma min na, mɔgɔ minw beɛ tun be Suzi duguba kɔnɔ, masace ka janagbe dɔ were ke olugu beɛ ye, mɔgɔba fara a fitini kan. O ka o ke masaso lu ta yiritu kɔnɔ, fɔ tere wolonfla. ⁶ O tun ka o yɔrɔ laben ka ja kosebe. O ka lenfaniw, ani kɔrɔndefani gbemanw, ani a bulaman dɔw siri san fe ni lenjuru wulenman

ni a gbeman dɔw ye. O tun ka o juruw don warigbe koorinin dɔw ta wow le ra. Juruw tun sirinin be samasen minw na, o tun lalagara ni faragbe le ye. Sanin kalagaw ni warigbekalagaw tun be dugu ma. O tun ka fara nɛɛmuguman ni a gbeman ni a wulenman ni a finman dɔw le lala dugumayɔɔ ra. ⁷ O tun be minnifenw dira mɔgɔw ma saninminanw le kɔɔ. O minanw si ni si tun tɛ kelen ye. Masace kɔni ka duven caman le di mɔgɔw ma, janko k'a ta pumanya yira. ⁸ Bɛɛ tun be minni ke a yere sago ma, mɔgɔ tɛ mɔgɔ jagboya. Masace tun k'a fo a ta so baaradenw ye ko o ye bɛɛ ta minnifen di a ma ka kapa ni a tigi yere sago ye.

⁹ Ayiwa, Vasiti, min tun ye masamuso ye, ale fana ka nanagbe do laben musow ye Serisesi ta masaso kɔɔ.

Vasiti ka masace dogɔya

¹⁰ Nanagbe tere wolonflanan na, duven kɔni tun ka masace ninsɔndiya kosebe. Musow ta so kunnasigibaga wolonfla minw ye Mehuman ni Bizita ni Haribona ni Bigita ni Abagita ni Zetari ni Karikasi ye, minw be baara ke masace kɔɔ tuma bɛɛ, a k'a fo olugu ye, ¹¹ ko o ye masamuso Vasiti wele ka na; a ko masamuso ye a ta masafugula biri a kun na ka na ale masace ja kɔɔ, janko ka na a ta ceɔa yira jama ra, ani kuntigiw ra, sabu Vasiti tun ce ka ni kosebe. ¹² Nka musow ta so kunnasigibagaw nana masace ta cira fo Vasiti ye minke, Vasiti banna ka taga. O kera minke, masace jusu bora, a dimina fo ka se a dan bɛɛ ma. ¹³ A ladibaga minw tun ye faamurikebagaw

ye, a ka olugu jininka; sabu masace tun te foyi ke ni a ma o sariyalonbagaw ni o kiritigεbagaw jininka folo. ¹⁴ Minw tun ye a ladibaga folow ye, olugu le tun ye Karisena ni Setari ni Adimata ni Tarisisi ni Meresi ni Marisena ni Memukan ye. Olugu le tun ye Peresikaw ni Medikaw ta fagama wolonfla ye. Olugu le tun be masace korō; olugu le tun be jamana jamogō folow ye. ¹⁵ Masace ka o jininka, ko ka kapa ni sariya ye, o ka kan ka mun le ke masamuso Vasiti ra, sabu ale masace Serisesi ka musow ta so kunnasigibagaw ci ka taga cira min fo a ye, a ma o ke.

¹⁶ Memukan ka o kuma jaabi masace ni fagamaw bee ja na, ko: «Masamuso Vasiti ka ko benbari min ke, a ma o ke ele masace dama le ra de, a k'a ke jamana jamogow bee le ra, ani mogō minw bee be masace Serisesi ta mara konō. ¹⁷ Sabu masamuso ka min ke, muso tow bee bena o men; o be ke sababu ye k'a to o bee bena ke o cew dogoya ye, k'a fo ko: «Masace Serisesi yere ka masamuso Vasiti wele ka na a ja korō, nka a ma son ka na.» ¹⁸ Bi yere, Peresikaw ni Medikaw ta fagamaw ta muso minw ka masamuso ta kewale ko men, olugu fana bena o jogon le ke masace ta fagamaw bee ra. O musow ta dogoyari fana bena o cew jusu wuri.

¹⁹ «O ra, ni a benna masace ma, masace ye sariya do sigi, ka o ke Peresikaw ni Medikaw ta sariya wuribari do ye, ko Vasiti kana na lo masace ja korō tuun fiyewu. Masace ye masamusoya di muso were ma min ka fisa ni ale ye. ²⁰ Ni o sariya ta kuma nana fo a ta maraba

bɛɛ kɔnɔ, musow bɛɛ bɛna o cɛw bonya, muso fitini fara musoba kan.»

²¹ Ayiwa, o kuma diyara masace ni a ta fagamaw ye. Memukan k'a fɔ cogo min na, masace k'a ke ten. ²² A ka cira dɔ bla ka taga a ta jamana yɔrɔw bɛɛ ra. A ka mara bɛɛ ta sɛbɛ o ta sɛberikɛcogo ra, ani o ta mɔgɔw ta kan na, k'a fɔ siyaw bɛɛ ta kan na, ko cɛ bɛɛ ye ke a ta so kuntigi ye.

2

Masamusokura sɔrɔko

¹ Ayiwa, o kow kɔ fɛ, masace Serisesi jusu nana suma minke, a ka ke miiri ye Vasiti ta ko ra; Vasiti tun ka min ke, ani ale ka min latige a kama, a miirira o bɛɛ ra. ² O kɛra minke, masace ta mɔgɔ minw bɛ a ta sokɔnɔbaaraw ke, olugu ko masace ma ko: «An ye sunguru dɔw jini masace ye, minw ma cɛko lɔn fɔlɔ, ani minw cɛ ka ji. ³ Masace ye ciraden dɔw ci a ta jamana maraw bɛɛ ra; sunguru minw cɛ ka ji, ani minw ma cɛko lɔn fɔlɔ, o ye na olugu bɛɛ lajɛn masaso ra, musow ta so kɔnɔ, masadugu kɔnɔ, min ye Suzi dugu ye. Musow ta so kunnasigibaga min ye Hege ye, min bɛ masace ta musow kɔrɔsi, ale le bɛna a janto o sunguruw ra. Fɛn o fɛn bɛ se ka o cɛna, a ye o di o ma. ⁴ Ni o sunguruw min ko nana diya masace ye, ale bɛna ke masamuso ye Vasiti nɔ ra.» Ayiwa, o kuma diyara masace ye; min fɔra, o k'a ke ten.

Esiteri ta ko damina

⁵ Ayiwa, Yahudiyace do tun be Suzi masadugu kono, min togo tun ye ko Maridose. A face togo tun ye ko Yahiri, Yahiri face tun ye Simeyi ye, Simeyi face tun ye Kisi ye. O tun be bo Boniyaminu ta gba le ra. ⁶ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka mogo minw mina ka na ni o ye, Zuda masace Yekoniya minawagati ra, Maridose fana tun minana k'a bo Zeruzalemu ni o mogow ye.

⁷ Maridose le tun ka Hadasa lam, Hadasa min be wele fana ko Esiteri. A belence denmuso tun lo. Esiteri face ni a bamuso tun sara. A face ni a bamuso sanin ko, Maridose tun k'a ke a yere denmuso ye. A tun ce ka ni kosebe.

⁸ Ayiwa, masace ta kuma ni a ta ci fora minke, sunguruden caman lajenna Suzi masadugu kono; o ka o karifa Hege ma. O tagara ni Esiteri fana ye masace ta so kono, k'a karifa Hege ma, min tun ye musow korosibaga ye. ⁹ Esiteri ko diyara Hege ye; a k'a janto a ra kosebe. Fen o fen be se k'a ceja, a ka o bee di a ma joona, ani a ta domuni. A ka masaso baaraden sunguru wolonfla fana panawoloma ka o bla ni a ye. A ka Esiteri ni a ta baaraden sunguruw bla musow ta so yoro bee ra numanman na. ¹⁰ Nka Esiteri ma son k'a ta siya fo, a m'a boyoro fo, sabu Maridose tun k'a fo a ye ko a kana a fo. ¹¹ Lon o lon, Maridose tun be to ka taga yaalayaala musow ta lu pa fe, k'a lon ni Esiteri ka kene, ani ni o tun b'a minana ka ja.

¹² Ayiwa, sani sunguru do tun ye taga masace Serisesi ja koro, a tun ka kan ka karo tan ni fla le ke k'a yere laben folo, k'a fari ceja. Sunguruw

bɛɛ tun ka kan ka o le kɛ. O tun bɛ kasadiyanan dɔw mun, min ye miri ye, fɔ karo wɔɔɔ, ka sɔɔ ka turu kasadiman werɛw ni kasadiyanan werɛw mun fɔ karo wɔɔɔ fana. ¹³ Ni o le kera, o sunguru bɛ sɔɔ ka taga masacɛ fɛ. O tuma ni o sunguru tun ko a bɛ fɛn o fɛn fɛ, o tun bɛ o di a ma; a tun bɛ se ka bɔ ni o fɛnw ye musow ta so kɔnɔ ka taga ni o ye masacɛ ta so. ¹⁴ A tun bɛ taga masacɛ ta so wulada fɛ. Sɔgɔmada fɛ ni a tun bɔra, a tun bɛ taga musow ta bon dɔ werɛ kɔnɔ. Musow ta so kunnasigibaga min ye Sasigasi ye, min ye masacɛ ta sunguruw kɔɔsibaga ye, ale le tun bɛ a janto o sunguruw ra. O sunguru tun man kan ka sekɔ masacɛ fɛ tuun, fɔ ni a ko tun bɛ masacɛ yere ra, ani ni masacɛ k'a wele a tɔgɔ ma ko a ye na.

Esiteri kera masamusokura ye

¹⁵ Ayiwa, Esiteri donwagati nana se masacɛ fɛ; masacɛ ta musow ta so kunnasigibaga Hege min tun ye musow kɔɔsibaga ye, ale tun ka min fɔ, Esiteri ma fɛn werɛ jini ka tɛmɛ o kan.

Esiteri tun ye Maridose belencɛ Abisayili denmuso le ye. Maridose tun k'a lamɔ k'a kɛ a yere denmuso ye. Mɔgɔ o mɔgɔ ka Esiteri ye, a ko diyara o bɛɛ ye.

¹⁶ O tagara ni Esiteri ye masacɛ Serisesi fɛ, a ta masaso kɔnɔ; o kera Tebeti karo* tere tan na, masacɛ ta masaya san wolonflanan na. ¹⁷ Masacɛ ka Esiteri kanu ka tɛmɛ muso tɔw bɛɛ kan. Esiteri ko diyara a ye; a tun bɛ ale le fɛ ka tɛmɛ sunguru tɔw bɛɛ kan. O ra masacɛ ka

* **2:16** 2.16 Tebeti karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tannan ye.

masafugula biri a kun na, k'a ke masamuso ye Vasiti no ra. ¹⁸ O ko, masace ka domuniba do laben, Esiteri togo ra, a ta kuntigiw ni a ta jamana jamogow ye. A k'a latige ko mogow ye nenekiri o lon na a ta maraw bee ra. A ka bonyaw didi mogow ma caman, k'a ta masaya bonya yira.

Maridose ka masace kisi cogo min na

¹⁹ O nana sungurudenw lajen tuun a sijaga flanan na. O y'a soro Maridose fana tun ye masaso jamogo do ye.

²⁰ Esiteri tun ma son hali bi k'a boyoro ni a ta siya fo mogo si ye. A k'a ke i n'a fo Maridose tun k'a fo a ye cogo min na. Ni Maridose tun ka fen o fen fo a ye, a tun be o le ke, i n'a fo Maridose tun b'a lamona a ta so wagati min na.

²¹ Ayiwa, o wagati ra, ka Maridose siginin to masace ta so donda ra, masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, Bigitan ni Teresi, minw tun be masace ta da korosibagaw ye, olugu dimina, ka janfa siri masace Serisesi kama, ko o b'a faga.

²² O ko sera Maridose ma minke, a ka o jafu masamuso Esiteri ye. Esiteri tagara o fo masace ye, ko Maridose ko ten. ²³ O ka o ko segesege, k'a ye ko can lo minke, o ka o kuntigi fla dulon yiri ra. O ka o kow bee sebe jamana ta kokeninw kitabu konu masace yere ja na.

3

Haman dimina Yahudiyaw koro

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Hamedata min tun ye Agagi ta mogo do ye, masace Serisesi ka ale dence Haman bonya. A k'a korota k'a sigi kuntigi tow

bɛɛ kunna. ² Jamana jamoƆo minw tun bɛ to ka sigi masaso donda ra, olugu bɛɛ tun bɛ o kinbiri gban Haman na kɔrɔ k'a bonya, sabu masace yere le tun k'a fo ten. Nka Maridose kɔni tun tɛ a kinbiri gban, a fana tun tɛ a bonya. ³ NamoƆo minw tun bɛ to ka sigi masaso donda ra, olugu ka Maridose jininka ko: «Mun kosɔn masace ka min fo, ele tɛ o kera?» ⁴ Lon o lon o tun bɛ kuma a fe, nka a ma sɔn ka o lamɛn. O ra, o ka o ko fo Haman yere ye, k'a fle ni Maridose belɛn bɛna sɔn ka to a ta kewale kan, sabu a tun k'a fo ko ale ye Yahudiya le ye.

⁵ Haman nana a ye ko Maridose tɛ a kinbiri gbanna ale kɔrɔ ka ale bonya minke, a jusu bɔra kosebɛ. ⁶ Nka a k'a ye ko ni ale k'a ta dimibo Maridose kelen dama ra, o tena se ka ale wasa, sabu o tun ka Maridose ta siya fo a ye. O ra, Haman k'a latige ko a bɛ Maridose ta siya bɛɛ le halaki, Yahudiya min o min bɛ Serisesi ta jamana bɛɛ lajennin kɔnɔ.

⁷ San karo folo ra, min ye Nisan karo ye, masace Serisesi ta masaya san tan ni flanan na, o ka Purimi firi Haman yere na na, o kɔrɔ ye ka lagberi ke k'a fle lon min bɛ se ka ke lonɔnuman ye, ani karo min bɛ se ka ke wagatɔnuman ye ka Yahudiyaw halaki. O k'a ye ko san karo tan ni flanan min ye Adari karo* ye, ko o le ye wagatɔnuman ye.

⁸ O ra Haman tagara a fo masace Serisesi ye ko: «Siya dɔw bɛ moƆow cɛ ra i ta jamana ta maraw bɛɛ ra; o farannin lo ka bo siya tɔw bɛɛ ra. O ta

* **3:7** 3.7 Adari karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye.

sariyaw ni siya wεre si ta sariya tε kelen ye. O fana tε ele masace ta sariyaw sira tagamana. O ra, ni o mɔgow tora o yere ma yi tan, masace ta nafa si le tε o ra. ⁹ O kosɔn, ni masace ka sɔn, a ye a latige k'a sebe ko an ye o bee halaki. Ni o kera, ne bena warigbe kilo waga keme saba ni bilooru (350 000) jate ka o di jamana kuntigiw ma, k'a bla masace ta naforo ra.»

¹⁰ Ayiwa, masace k'a ta tagamasiyennege bo a borokanden na k'a di Haman ma, min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Haman tun ye Hamedata dence le ye; Agagi ta mɔgo do tun lo. ¹¹ Masace k'a fo Haman ye ko: «To ni warigbe ye! Ni min fana ka ben i ma, i ye o ke nin mɔgow ra.»

¹² San karo folo tere tan ni saba, o ka masace ta seberikebagaw wele. Olugu ka Haman ta ciw bee sebe k'a ci masace ta fagamaw ma, ani jamanatigiw, ani siyaw bee ta jamogow ma. O ka mara bee kelen kelen ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mɔgow ta kan na. O tun k'a sebe masace Serisesi yere togo le ra, k'a yere ta tagamasiyen sigi a kan. ¹³ O ka ciradenw ci ka taga ni o sebew ye masace ta maraw bee ra, ko o ye Yahudiyaw bee halaki, ka o faga ka o ban pewu, denmisen fara mɔgokoroba kan, musow ni denfitiniw bee. O tun ka kan ka o ke ka ban tere kelen kono, san karo tan ni flanan na, min ye Adari karo ye, o karo tere tan ni saba. O k'a fo ko o ye Yahudiyaw borofenw fana ce. ¹⁴ Sebe do tun ka kan ka taga maraw bee ra, k'a ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye o ko lon, janko bee ye laben o lon kama.

¹⁵ Ayiwa, masace ka min fo, ciradenw teliyara

ka bɔ ka taga o ciraw kɛ. O ka o ko kibaroya fɔ Suzi dugu kɔnɔ, min ye masadugu ye. Masacɛ ni Haman yɛrɛ tun sigira ka kɛ minni kɛ ye, k'a sɔrɔ Suzi dugumɔgɔw hakiri pagamininba tun lo.

4

Maridose ko Esiteri ye Yahudiyaw demɛ

¹ Ayiwa, ko minw tun bɛ kera, Maridose nana bɔ o kala ma minke, a k'a ta derege faran, ka bɔrɔfani dɔ don a yɛrɛ ra, ka bugurigbɛ bɔn a yɛrɛ kan, ka don dugu kɔnɔ; a jusu kasira, a bɛ kulera kosebɛ. ² A tagara ka taga dan masacɛ ta so donda ja fɛ, sabu mɔgɔ tun man kan ka don ni bɔrɔfani ye o yɔrɔ ra.

³ Masacɛ ta cira ni a ta sɛbɛ sera mara o mara ra, a kera janasisiba le ye o yɔrɔ Yahudiyaw fɛ. O ka sun don, ka kasi, ka mapumankokanw fɔ. O caman lara bɔrɔfaniw kan bugurigbɛ ra.

⁴ Esiteri ta baaraden sunguruw ni a ta so kunnasigibagaw nana o ko lase Esiteri ma minke, Esiteri jigi tigera kosebɛ. A ka fani dɔw ci ko o ye taga o di Maridose ma, janko a ye o bɔrɔfaniw bɔ ka fani janaman dɔw don; nka Maridose ma sɔn o ma. ⁵ Esiteri ka Hataki wele. Ale tun ye musow ta so kunnasigibaga dɔ ye, masacɛ tun ka min bla janko k'a janto Esiteri ra. Esiteri ko ale ye taga Maridose fɛ, ka taga a jininka, k'a lɔn fɛn min kera, ani nin ko kun ye min ye. ⁶ Hataki bɔra ka taga Maridose fɛ, dugu kenɛgbɛ ra, masaso donda ja fɛ. ⁷ Ayiwa, kibaroya min tun sera Maridose ma, Maridose ka o bɛɛ jafɔ a ye; Haman ka warida min layiri ta ko a bɛna o

don masace ta naforo ra Yahudiyaw ta halakiri koson, a ka o bee nafa a ye fana. ⁸ Sebe min fana bora ka Yahudiyaw halakiri ko latige, o kuma min lasera Suzi dugu konɔ, a ka o sebe do fana di a ma, janko a ye taga o yira Esiteri ra, k'a nafa a ye, ko Esiteri ye taga masace fe, ka taga a yere majigi masace korɔ k'a daari kosebe a ta siyamogow ye.

⁹ Hataki kosegira ka taga Maridose ta kumaw fo Esiteri ye. ¹⁰ Esiteri k'a ci tuun ka taga a fo Maridose ye ko: ¹¹ «Masace ta jamana namogow ni a ta mara mogow bee k'a lon ko sariya do be yi, ko o sariya be bee le kan; ko ni ce o ce, walama ni muso o muso ka don masaso kononoyoro ra masace fe, k'a sorɔ i ma wele, ko o tigi be faga, fo ni masace yere k'a ta saninbere kun sin a tigi ma, o le be ke sababu ye k'a kisi. Ne koni, nin ye a tere bisaba le ye, ne ma wele ka taga masace fe folo.»

¹² O tagara Esiteri ta kuma lase Maridose ma minke, ¹³ Maridose ka Esiteri jaabi, ko: «Ele kana a miiri ko ele be masaso konɔ minke, ko o koson ele kelen bena bosi Yahudiyaw bee ce ra de! ¹⁴ Sabu ni ele ka je nin ko kan bi, Yahudiyaw ta kisiri ni o ta bosiri bena bo fan were le fe; nka ele ni i ta somogow be halaki. Jon le yere k'a lon ni ele ma masamusoya sorɔ nin wagati yere le koson?»

¹⁵ Ayiwa, Esiteri ka Maridose jaabi ko: ¹⁶ «Taga Suzi dugu Yahudiyaw bee lajen ne ye. Aw ye sun don ne koson. Aw ye tere saba ni su saba ke ka tugu jogon na, aw kana domuni ke, aw kana ji min. Ne ni ne ta baarden sunguruw fana bena

sun don i n'a fɔ aw. Ni o kera, ne bena taga masace fe, hali ni ne man kan ka taga, ka kapa ni sariya ye. Ni ne bena faga le, o tuma ne ye faga.» ¹⁷ Esiteri k'a fɔ cogo min na, Maridose fana tagara a ke ten.

5

Esiteri ka masace ni Haman wele domuni na

¹ Ayiwa, a tere sabanan, Esiteri k'a ta masamu-sofaniw don a yere ra, ka taga lo masaso lu konɔ, masace yere ta bon ja fe. O y'a soro masace tun siginin be a ta masasiginan kan masaso konɔ, k'a jasin so donda ma. ² A ka Esiteri ye masaso konɔ minke, a ko diyara a ye. Saninbere min tun be a boro, a ka o sin Esiteri ma. Esiteri gbarara, ka na a boro maga bere nunkun na. ³ Masace k'a jininka ko: «A be di, masamuso Esiteri? I be mun le fe? Hali ni ne ta jamana tarance lo, ne b'a di i ma!» ⁴ Esiteri ko: «Ni masace sonna, ne ka domuniba min laben ele masace ye, ne b'a fe ele ni Haman ye na jɔgɔn fe bi o domuni na.» ⁵ Masace ko: «Aw ye Haman wele ka na sisan, an be taga Esiteri ta weleri ra.»

Ayiwa, masace ni Haman tagara o domuni na, Esiteri tun ka min laben. ⁶ Ka o to duvenmin na, masace ka Esiteri jininka tuun ko: «Ayiwa, i be mun le fe? A fɔ, ne bena a ke i ye. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, ne b'a di i ma.» ⁷ Esiteri ko: «Ne be min fe, ne b'a fe i ye min ke ne ye, o ye nin ye: ⁸ Ni ne ko diyara masace ye, ne be min fe, ani ne bena min daari, ni masace b'a fe ka o ke ne ye, o tuma

ne bena domuniba min laben tuun sini, masace ni Haman ye na o domuni na. Ni o kera, ne bena masace ta kuma jaabi.»

Haman ka janfa siri Maridose kama

⁹ Ayiwa, Haman pagarininba ni a jusu diyaninba le bora o lon na ka taga. Nka a tagara Maridose ye masaso donda ra minke, k'a ye ko Maridose ma wuri ka lo, a fana ma siran ale ja minke, a jusu bora Maridose koroko kosebe.

¹⁰ Nka a k'a yere mina, ka taga a ta so kono. A tagara a teriw ni a muso Zerese wele ka na.

¹¹ Haman k'a yere waso olugu ja na; a k'a ta naforoba ko fo, ani a dence camanw ta ko, ani masace ka ale bonya cogo min na, ka ale sigi kuntigiw ni jamana jamogo tow bee kunna. ¹² A ko: «O doron yere te, masamusu Esiteri tun ka domuniba min laben, a ma mogo si wele o domuniba ra ni ne ni masace te. Sini tuun, ne le fana welera ni masace ye. ¹³ Nka o si te ne wasa, ni ne belen be to ka nin Yahudiyace Maridose siginin ye masaso donda ra.»

¹⁴ A muso Zerese ni a teriw bee k'a jaabi ko: «A to o ye berejan do turu, k'a janya ke nongon* ja bilooru ye. Sini sogoma i y'a fo masace ye ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. O ra, i jusu sumanin be taga ni masace ye domuni na.»

Ayiwa, o kuma diyara Haman ye. O ka o berejan turu.

* **5:14** 5.14 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

6

Masace ka Maridose bonya

¹ Ayiwa, o lon su fe masace ma se ka sunogo. A ko, ko o ye na ni kitabu ye, folofolokow, ani jamana ta kow sebera kitabu min kono. Ayiwa, o nana o kitabu karan masace ye. ² O k'a ye ko a tun sebera ko masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, minw tun ye Bigitan ni Teresi ye, minw tun be so donda korosi, ko lon do, olugu tun ka janfa siri ko o be masace Serisesi faga, ko nka Maridose le tun ka o ko bo kene kan. ³ Masace ko: «O tuma, kopuman juman, ani bonya juman le kera Maridose ye nin ko koson?» Masace ta mogow k'a jaabi ko: «Foyi ma ke a ye!»

⁴ Masace ko: «Jontigi le be masaso lu kono sisan?» O y'a soro Haman le tun be donna masaso lu kono, ko a be na a fo masace ye ko ale ka berejan min turu, ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. ⁵ Ayiwa, masace ta mogow ko masace ma ko: «Haman le lonin be lu kono.» Masace ko: «A ye don!» ⁶ Haman donna minke, masace ko a ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogow min bonya, a ka kan ka mun le ke o tigi ye?» Haman k'a miiri a yere kono ko: «Masace be se ka jon were le bonya ni ne te?» ⁷ O ra, Haman ko masace ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogow min bonya koni, ⁸ o ka kan ka na ni masace ta masaderegeba do le ye, masace ka min don ka ye, ka na ni so do ye fana, masace yelenna min kan ka ye, ka masace ta masirifen do ke ka o so kun masiri, ⁹ ka o masaderegeba ni o so karifa

masace ta jamana namogoba do ma, fagama do. O ko, masace b'a fe ka o mogo min bonya, o ye o deregeba don o tigi ra, k'a yelen so kan, ka taga ni a ye dugu kenegbe ra, ka to k'a fo a ja fe ko: <Masace b'a fe ka mogo min bonya, a be o tigi ke tan le!> »

¹⁰ Ayiwa, masace k'a fo Haman ye ko: «Taga masaderegeba ta, ka so fana mina jona jona, i ko i yere k'a fo cogo min na. Yahudiyace Maridose min be sigi masaso donda ra, i ye o bonya ke ale ye. I ka fen o fen fo, i ye o bee ke, i kana jina foyi ko.» ¹¹ Haman tagara masaderegeba ta, ka so mina ka na. A ka masaderege don Maridose ra, k'a layelen so kan, ka yaala ni a ye dugu konso, ka to k'a fo a ja fe ka taga ko: «Masace b'a fe ka mogo min bonya, a be o tigi ke tan le!» ¹² O ko, Maridose sekora ka taga masaso donda ra. Haman koni jusu kasininba, ani a kun suurunin le teliyara ka taga a ta so. ¹³ Min k'a sorso, a tagara o fo a muso Zeresi ye, ani a teriw bee. A ladibagaw, ani a muso Zeresi k'a fo a ye ko: «Ele ta dogoyari daminana nin Maridose togo min koson, i n'a fo ale ye Yahudiya le ye, o tuma ele tena se ka foyi le ke a ra. Ele koni bena halaki ka ban le pewu, sigiya te o ra.» ¹⁴ Ka olugu to kuma ra ni Haman ye, masace ta so korosibagaw nana, ka na Haman lateliya ka bo ka taga ni a ye domuniba yoro ra, Esiteri tun ka o domuni min laben.

7

Haman fagacogo

¹ Ayiwa, masace ni Haman tagara domuniyɔɔ ra masamuso Esiteri fe. ² Ka o to duvenmin na o tere flanan na tuun, masace ka jininkari lase Esiteri ma tuun ko: «Masamuso Esiteri, i be mun le fe? A fo, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, o bena di i ma.» ³ Masamuso Esiteri k'a jaabi ko: «E, masace, ni ne ko diyara i ye, ni ele masace sonna, sabari i ye ne nin kisi. Ne be o le fe. Ne ta mogow bosi! Ne ta daariri ye o le ye; ⁴ sabu o ka ne ni ne ta mogow fiyeere, ko o be an halaki, ka an faga ka an ban pewu. Ni a yere tun kera ko o be an fiyeerera ka an ke dow ta joncew ni o ta jonmusow le, ne belen tun be se ka je o ko kan, sabu an ta tooro tun tena masace segekun bo.» ⁵ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri jininka ko: «Jon le be o tigi ye? Mogow min sonna k'a ja gbeleya ka o ko jogon ke, o tigi be min?» ⁶ Esiteri ko: «An toorobaga, ani an jugu ye nin mogojugu Haman le ye!» O kuma fora minke, Haman ja tigera fo a be yereyere masace ni masamuso ja koro. ⁷ Masace dimikojugu fe, a wurira ka bo domunikeyoro ra k'a ta duven to yi, ka taga masaso yiritu ra. Haman yere k'a ye ko ale ta fagari latigera masace fe ka ban minke, a tora ka ke Esiteri le daari ye, ko a ye ale kisi. ⁸ Masace nana bo masaso yiritu ra tuma min na ka na don domunikeyoro ra, a k'a ye ko Esiteri tun lanin be kalaga min kan, ko Haman k'a yere firi ka ben o kalaga kan. Masace perenna, ko: «O tuma a b'a fe ka ben masamuso yere le kan ne yere pa na, ne ta masaso konwa?» Sani masace ye ban o kuma ra, mogow ka Haman mina k'a kun datugu

o yorɔnin bɛɛ. ⁹ Musow ta so kunnasigibaga min ye Haribona ye, ale tun bɛ masacɛ kɔrɔ; ale ko: «Yirijan dɔ turunin bɛ Haman yere ta so kɔrɔ; a janya ye nɔngɔn na bilooru. A tun ka o turu Maridose le kama, min ta kuma tun kera sababu ye ka masacɛ kisi.» Masacɛ ko: «Aw ye taga a dulon o berejan na yi.» ¹⁰ A kera ten, Haman tun ka berejan min turu Maridose kama, o tagara ale yere le dulon o yiri ra. O kera minke, masacɛ ta dimi ka sɔrɔ ka mala.

8

Sariya min sigira Yahudiyaw kosɔn

¹ Ayiwa, o lon yere ra, masacɛ Serisesi ka Yahudiyaw jugu Haman ta so di masamuso Esiteri ma. Maridose fana nana masacɛ na kɔrɔ, sabu balemaya min bɛ Esiteri ni Maridose cɛ, Esiteri tun ka o fɔ masacɛ ye. ² O ra, Masacɛ tun k'a ta tagamasiyen borokandennege min mina Haman fɛ, a ka o di Maridose ma. Esiteri fana ka Maridose sigi Haman ta so kunna.

³ O kɔ, Esiteri kumana masacɛ fɛ tuun; a benna masacɛ sen kɔrɔ ka kasi, k'a daari, ko Haman min tun ye Agagi ta mɔgɔ ye, ko ale tun ka kojugu min labɛn, ani a tun ka ko minw latige Yahudiyaw kama, ko masacɛ ye o kow lalo.

⁴ Masacɛ ka saninbere sin Esiteri ma. Esiteri wurira ka lɔ masacɛ na kɔrɔ. ⁵ A ko: «Ni a diyara masacɛ ye, ni ne ko diyara masacɛ ye, ni masacɛ k'a ye ko nin ko bɛ ben, ni masacɛ bɛ ne fɛ, o tuma Hamedata dence Haman min ye Agagi ta mɔgɔ ye, ale tun ka ko min labɛn, k'a sɛbɛ ko ka Yahudiyaw bɛɛ halaki masacɛ ta maraw bɛɛ ra,

masace ye ci dɔ wɛrɛ sɛbɛ ka o kow lalo; ⁶ sabu ne bɛ se ka kojugu bento ye ne ta mɔgow kan, ka o ko sɔnmina cogo di? Ne bɛ se ka ne ta siya halakito ye, ka o ko sɔnmina cogo di?»

⁷ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri ni Yahudiyace Maridose jaabi ko: «A flɛ, Haman wurira Yahudiyaw kama minke, o kosɔn ne k'a ta so di Esiteri ma; ne k'a to o k'a dulon berejan na fana. ⁸ Ayiwa, sisan aw yere ye sɛbɛ dɔ wɛrɛ ke masace togo ra, Yahudiyaw ye; ni kuma min ka ben aw ma, aw ye o sɛbɛ. Aw ye masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan. Ni ko o ko kɔni sɛbera masace togo ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan, o ko tɛ se ka yelɛma tuun.»

⁹ O lon yere ra, o ka masace ta sɛberikebagaw wele, san karo sabanan na, min ye Sivan karo ye, a tere mugan ni saba. Maridose ka min o min fo, o ka o bɛɛ sɛbɛ, k'a ci Yahudiyaw ma, ani fagamaw, ani jamanatigiw, ani kuntigi minw bɛɛ bɛ masace ta mara kɛmɛ ni mugan ni wolonfla kɔnɔ, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi. O ka mara bɛɛ ta sɛbɛ o ta sɛberikecogo ra, ani o ta mɔgow ta kan na. O ka Yahudiyaw fana ta sɛbɛ o ta sɛberikecogo ni o ta kan na. ¹⁰ Maridose ka o sɛbɛ masace Serisesi togo le ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi sɛbɛw bɛɛ kan, ka o ciraw di sotigi dɔw ma ko o ye taga ni o ye; olugu yelenna masace yere ta so teliman dɔw kan ka taga.

¹¹ O sɛbɛ kɔnɔ, a tun fora ko masace ko, ko Yahudiyaw bɛ dugu o dugu ra, ko o bɛ se ka o yere lajen ka kere ke ka o yere kisi; ko ni siya

o siya, walama ni mara o mara ta kerεkerεw nana ben o kan, ko o be se ka olugu halaki, ka o faga ka o ban pewu. O be se ka hali o juguw musow ni o denw bee faga, ka o borofenw fana ce. ¹² Lon min tun yirara ko Yahudiyaw be se ka o kere ke masace Serisesi ta maraw bee ra, o tun ye san karo tan ni flanan tere tan ni saba le ye, min ye Adari karo ye. ¹³ Ayiwa, o sebe do tun ka kan ka taga mara bee ra, ka ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye a lon, janko o lon na, Yahudiyaw bee ye laben ka o juguw kere ka o yere dimibo. ¹⁴ Ciraden sotigi minw tun yelenna masace ta sow kan, olugu teliyara ka bo ka taga, ka kapa ni masace ta kuma ye. O ka o cira lase Suzi masadugu konɔ fana.

¹⁵ O ko, Maridose bora masace ta so. A tun ka masacefani bulaman ni a gbeman do le don, ka masafugulaba saninlaman do biri a kunna, ka deregeba wulenman ni gbeman do fana don. Suzi dugumogow bee tun be nagarikanbaw bora ka ninsondiya kosebe. ¹⁶ Yahudiyaw koni fe, o lon tun kera jususumalon le ye, ani nagarilon, ani ninsondiyalon, ani bonyalon. ¹⁷ Masace ta cira sera mara o mara ra, ani dugu o dugu ra, nagari ni ninsondiya le kera Yahudiyaw fe o yorow bee ra. O ka domuniw ke, ka panagbew ke. Yahudiyaw nasiran koson, siya were mogɔ caman ka o yere ke Yahudiya ye.

9

Yahudiyaw sera o juguw ra

1 San karo tan ni flanan min ye Adari karo ye, o tere tan ni saba, masace tun ka kuma min sebe, mɔgɔw tun ka kan ka o kow dafa o lon le ra. O lon na, kɔni, Yahudiyaw juguw tun b'a miiri ko o bɛna se sɔrɔ, nka a ko yelemana; Yahudiyaw le sera o juguw ra. 2 Yahudiyaw tun be dugu min o min na masace Serisesi ta maraw bee ra, o ka o yere lajen o duguw bee ra; o jugu minw tun b'a fe ka o halaki, o benna olugu kan. Mɔgɔ si ma se ka lo o ja, sabu siya tow bee tun be siranna o ja. 3 Jamana maraw ta jamogow, ani a fagamaw, ani a jamanatigiw, ani masace ta jamana kuntigiw, olugu ka Yahudiyaw deme, sabu Maridose nasiran tun ka o bee mina. 4 Maridose tun ka loyɔrɔba le sɔrɔ masaso kɔnɔ. A togɔ tun bɔra ka se maraw bee ra; do le fana tun be farara a ta fanga kan.

5 Yahudiyaw ka o juguw bee kere, ka o faga ni kerekemuru ye, ka o halaki. Ko o ko diyara o ye, o ka o ke o juguw ra. 6 Masadugu Suzi kɔnɔ Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki. 7 O ka Parisandata ani Dalifon ani Asipata, 8 ani Porata ani Adaliya ani Aridata 9 ani Parimasita ani Arizayi ani Aridayi ani Vayezata faga. 10 Olugu le tun ye Hamedata dence Haman dence tan ye; Haman min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Nka o ma son ka maga o borofenw si ra.

11 Mɔgɔ minw fagara masadugu Suzi kɔnɔ, o tagara o da fo masace ye o lon yere ra. 12 Masace k'a fo masamusu Esiteri ye ko: «Masadugu Suzi kɔnɔ yan, Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki, ani Haman dence tan. O ka min ke jamana mara tow ra, jon le be se ka o da lon?»

Ayiwa, i be mun le fe tuun? A fo, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun were le daari tuun? A fo, a be ke i ye.» ¹³ Esiteri ka masace jaabi ko: «Ni masace be son, Suzi Yahudiyaw ka min ke bi, a y'a to o jɔɔɔn were ye ke tuun sini, k'a to o ye Haman dence tan bee dulon berejanw na fana.» ¹⁴ Masace sonna ko o ye ke. O ka ci do were lase Suzi dugu kɔɔɔ. O ka Haman dence tan bee dulon berejanw na. ¹⁵ Suzi Yahudiyaw ka jɔɔɔn lajen tuun Adari karo tere tan ni naani na, ka ce keme saba faga, nka o ma maga o borofenw si ra.

¹⁶ Yahudiya to minw tun be masace ta mara tow ra, olugu fana ka jɔɔɔn lajen ka o juguw kere, janko ka o yere kisi, ka nasuma sorɔ. Olugu fana ka ce waga biwolonfla ni looru (75 000) faga o juguw ra. Nka o ma maga o borofenw si ra.

¹⁷ O kera Adari karo tere tan ni saba le ra; nka karo tere tan ni naani, o ka fagari lalo, ka o ke nanagbelon ye, ka domuni ke, ka nagari.

¹⁸ Suzi ta Yahudiya minw tun ka jɔɔɔn lajen karo tere tan ni saba, ani a tere tan ni naani na, olugu ka karo tere tan ni loorunan le bla ka o ke nanagbelon ye, ka domuni ke, ka nagari. ¹⁹ O le koson, Yahudiya minw be kongokɔɔɔyɔɔɔw ra, ani minw be dugumisenw na, olugu be to ka Adari karo tere tan ni naani le bla, ka o ke nagarilon ye, ani nanagbelon, ka bonyaw ci jɔɔɔn ma.

Purimi ta nanagbe

²⁰ Maridose ka o kow bee sebe kitabu do kɔɔɔ. O ko, a ka sebe do ke ka o ci Yahudiyaw bee ma, masace Serisesi ta maraw bee ra, minw yoro ka

surun, ani minw yoro ka jan. ²¹ A k'a fo o ye ko san o san, o ye Adari karo tere tan ni naani ni a tere tan ni looru bla ka o ke panagbelon ye; ²² ko sabu o lon le ra, Yahudiyaw ka nasuma soro o juguw boro. O karo le ra, o ta jusukasi yelemana k'a ke ninsondiya ye, ka o ta kasi yelema k'a ke panagbe ye. A ko o ye o lonw bla ka o ke panagbelonw ye, ka nagari, ka bonyaw ci nagon ma, ka fagantanw son. ²³ Maridose ka min fo, Yahudiyaw k'a ke ten. O tun ka o panagbe min ke, o tora o kan, ka to ka o ke san o san.

²⁴ Hamedata dence Haman, min tun ye Agagi ta mogo do ye, ani min tun ye Yahudiyaw jugu ye, ale le tun ka janfa siri Yahudiyaw kama, ko a be o halaki. A tun ka Purimi firi, o koro ye ka lagberi ke, janko k'a lon wagati min be se ka ben, janko ale ye Yahudiyaw halaki fo ka o ban. ²⁵ Nka o janfa ko sera masace ma minke, masace k'a sebe ko Haman tun ka kojugu minw latige Yahudiyaw kama, ko o kojugu ye ben ale Haman yere kan. O le koson o ka Haman ni a dencew dulon berejanw na. ²⁶ O koson o ka o lonw togo la ko Purimi, ka kapa ni o kuma ye, min koro ye ko «k'a latige». Ayiwa, ko minw tun fora o sebe konon, ani Yahudiyaw yere tun ka ko minw ye, ani ko minw tun ka o soro, ²⁷ o kow le koson, Yahudiyaw k'a latige ka o ko ke landa ye, olugu ni o ta durujaw fe, ani mogo o mogo farara o kan. O k'a latige ko o ka kan ka o lon fla bla san o san, ka o panagbew ke a cogo ra, ani a wagati ra; a man kan ka dabra ka ye. ²⁸ O k'a fo ko o ka kan ka o hakiri to o lonw na, ka o lonw bla danna; o ko ka kan ka ke wagati bee, ani tuma bee gbaw

bɛɛ ra, ani maraw bɛɛ ra, ani dugu bɛɛ ra. O Purimi janagbelonw ta ko man kan ka ben ka ye fiyewu Yahudiyaw cɛ ra; o ta duruja nataw fana hakiri man kan ka bo a ko ka ye.

²⁹ Masamuso Esiteri, min ye Abisayili denmuso ye, ale ni Yahudiyace Maridose ka seɛɛ do wɛɛ ke, ka kapa ni o ta fanga ye masaya ra, janko seɛɛ flanan min tun kera ka Purimi ta janagbe ko fo, ka fanga di o seɛɛ ta kumaw ma. ³⁰ Maridose ka o seɛɛw ci Yahudiyaw bɛɛ ma, Serisesi ta jamana mara keme ni mugan ni wolonfla bɛɛ ra. A tun ka forikanw ni dugawuw le ke o seɛɛw konɔ, k'a nasin Yahudiyaw bɛɛ ta hera ma. ³¹ A ko o ye Purimi lonw ta janagbe ke a wagatiw ra, i n'a fo ale Yahudiyace Maridose ni masamuso Esiteri k'a fo Yahudiyaw ye cogo min na, ani i n'a fo olugu yere k'a ko latige o yere ni o ta durujaw ye cogo min na. O ye a ko mina soɛɛ ra, i n'a fo wagati min o be sun don, ka kasi. ³² Esiteri ka kuma min fo, o kumaw ka Purimi ta janagbe ko gbeya tuun. Yahudiyaw ka o kow seɛɛ ka o bla kitabu do konɔ.

10

Kitabu laban

¹ O ko, masace Serisesi ka ninsongo do ben a ta mara bɛɛ kan, hali kogoji kofejamanaw.

² Serisesi ta fanga ni a ta cefariyakow, ani a ka Maridose bla loyoroɔba ra cogo min na, o kow bɛɛ seɛɛra Medikaw ni Peresikaw ta masacew ta kitabuw konɔ.

³ Yahudiyace Maridose le tun gbanna masace Serisesi ra. Yahudiyaw tun be Maridose jate

kosebe. A ko tun ka di a ta siyamogow bee ye fana; sabu a tun be a ta mogow ta ja le jini, ani a tun b'a fe a ta siyamogow bee ye o yere soro.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8